

Pratarmė

Beveik trys dešimtys metų praėjo nuo *Senosios Lietuvos literatūros* debiuto. 1992-aisiais dienos šviesą išvydo pirmoji knyga *Senosios literatūros žanrai*, parengta Senosios literatūros seminaro (pradėjusio veikti 1990 m.) iniciatyvinės grupės rūpesčiu ir išleista Mokslo ir enciklopedijų leidyklos – Lietuvių kalbos ir literatūros institutas tada savo leidyklos dar neturėjo, nebūta ir Senosios literatūros skyriaus. Šio leidinio pasirodymas buvo svarbus įvykis naujų senosios literatūros tyrimų pradžioje. Pratarmėje redakcinė komisija (Juozas Girdzijauskas, Ingė Lukšaitė, Algis Samulionis) teigė naujo žvilgsnio „į patį senosios literatūros procesą Lietuvoje“ poreikį, būtinybę „giliau perprasti jo dėsningumus, specifiką, atskirų kūrėjų ir raštijos paminklų savitumą bei reikšmę“, siekį „formuoti ir ugdyti naują tyrinėtojų kartą“¹. Pirmojo leidinio pagrindas – Senosios literatūros seminare skaityti pranešimai ir Institute atliekami darbai, temos užgriebia įvairius žanrus, kūrinius ir kultūrinius kontekstus, tarp straipsnių bei publikacijų autorių – Eugenija Ulčinėitė ir tuomet dar visai jauni mokslininkai, doktorantai: Rasa Jurgelėnaitė, Dainora Pociūtė, Eglė Patiejūnienė, Artūras Tereškinas, kiti. Dažname tekste justai naujumo, atradimo džiaugsmo gaida, noras pažvelgti į reiškinius problemiškesniu ar savaip provokuojančiu žvilgsniu. Dabar iš laiko nuotolio žvelgiant galima konstatuoti, kad vieni anuomet seminaruose kelti diskusiniai svarstymai ir prielaidos geriau atlaikė laiko išbandymą, kiti galbūt mažiau, tačiau „pradžių pradžios“ reikšmė neabejotina. Pirmosios knygos rengėjai ir autoriai deklaravo ir idealistinę nuostatą, senųjų tekstų tyrimus nusakydami kaip „bendrą visų lietuvių literatūrologų ir kultūros

---

¹ *Senosios literatūros žanrai*, redakcinė komisija Juozas Girdzijauskas, Ingė Lukšaitė, Algis Samulionis (atsakingasis redaktorius), redaktorė Rasa Jurgelėnaitė, (*Senoji Lietuvos literatūra*, kn. 1), p. 7.

istorikų uždavinį“, o „leidinio objektas“ nuo tol lieka iš esmės nepakitęs: „senoji Lietuvos literatūra, tiek lietuviška, tiek kitakalbė“². (Sunku dabar jau net prisiminti, kad kitados galėjo būti kvestionuojamas įvairiakalbių literatūrų priklausymas bendram Lietuvos literatūros laukui ir jų tyrimų reikmė.)

Šiandien džiaugiamės pristatydami jau 50-ąją *Senosios Lietuvos literatūros* numerį! Tęsiantis pandeminiams metams apvalios sukakties sulaukęs žurnalas ir pats išeina daugiakalbis, atidengia įdomius šaltinius ir naujausius tyrimus.

Pirmasis šiame numeryje, S. C. Rowello straipsnis skirtas Vilniaus vyskupui, kurio gyvenimas nuo pradžių turėjo daug išsilavinusiam Renesanso didikui būdingų bruožų. Šios istorinės asmenybės vaidmuo mūsų kultūroje iki šiol mažai pažintas. 1538 m. miręs jau kaip Poznanės vyskupas, bet palaidotas Vilniuje, pirmgimis (nors ir nesantuokinis) Žygimanto Senojo sūnus ne veltui tuometėje literatūroje pavadinamas „princu“ (*princeps*). 1519 m. rudenį, eidamas dvidešimt pirmuosius metus, Jonas iš Lietuvos kunigaikščių tapo Vilniaus vyskupu ir užėmė svarbiausios Lietuvos vyskupijos sostą beveik 17 metų (1519–1536). Būtent jo vyskupavimo metu ne tik parengti, bet ir išspausdinti pirmieji Vilniaus vyskupijos statutai (1528), kuriuose būsimasis kardinolas Stanislovas Hozijus įdeda savo sukurtą epigramą idealaus Vilniaus vyskupo šlovei (eilėraštis publikuojamas kaip straipsnio priedas), įvyksta daug „pirmųjų“ kultūros istorijoje įvykių. Visa tai, remiantis naujausiais duomenimis, aptariama šiame Jono iš Lietuvos kunigaikščių mecenatystei ir kultūrinei veiklai skirtame straipsnyje.

Dariaus Antanavičiaus straipsnis suteikia daug naujų žinių ir įžvalgų apie lietuvių Vilniaus miestiečio Bazilijaus Hiacintijaus *Panegirikos*, išleistos 1580 m. Paduvoje, sukūrimo aplinkybes, šaltinius, įtakas. Išnagrinėjęs poemos struktūrą ir įtikinamai atskleidęs jos šaltinius, palyginęs su kitais dviem pagrindiniais Polocko atgavimui įamžinti skirtais kūriniais (Danieliaus Hermano ir Samuelio Wolffo), straipsnio autorius daro išvadą, kad visi trys autoriai rėmėsi daugiausia oficialia spausdinta informacija, o jų kūriniai literatūriniu požiūriu irgi yra daugmaž vienodo lygio – ne šedevrai, bet atitinka tuometines neolotyniškosios kūrybos tendencijas. Vis dėlto, pasak Antanavičiaus, Bazilijaus Hiacintijaus kūrinys iš kitų išsiskiria – akivaizdžiu siekimu pabrėžti Lietuvos didikų indėlį atgaunant Polocką.

---

² *Ibid.*

Viduramžiais populiarios čekiškos knygos *Lucidas* dviejų vertimų į rusėnų kalbą problematikai skirtas Sergejaus Temčino straipsnis. Tekstologine analize siekiama nustatyti, kada ir kur buvo atliktas seniausias rusėniškas vertimas, žinomas tik vieninteliu nuorašu (XVII–XVIII a. kiriliniame Rakošino rinkinyje). Kodėl vertimas datuotinas maždaug XVI a. viduriu ir koks rusėniškame vertime esantis vietovardis leidžia sieti šį vertimą su Vengrijos arba Lenkijos karalysčių stačiatikių rusėnų žemėmis ar atskiromis bendruomenėmis, sužinosime iš šio intriguojančio tyrimo.

Asta Vaškeliene pristato XVIII a. proginį tekstą – 1764 m. įvykusių Karolio Stanislovo Radvilos ir Teresės Ževuskos vestuvių proga išleistą dvikalbį epitalmiją, sudarytą iš dviejų atskirų kūrinių: jaunųjų porai skirto lotyniško ir nuotakai dedikuoto lenkiško. Analizė atskleidžia ta pačia proga skirtingomis kalbomis parašytą epitalmijų turinio, stilistikos, kompozicijos skirtumus, įveda į panašių kūrinių kontekstą: tokia dvikalbystė buvo būdingas proginės literatūros reiškinys. Vaškeliene teigimu, lotyniškasis kūrinys gerai perteikia artėjančios šventės šurmų, lenkiškasis – teikia informacijos apie šventės detales.

Du straipsnius – Stefano M. Lanzos ir Živilės Nedzinskaitės – sieja kilmingos italės Izabelės Bonarelli-Lackienės asmenybė ir jai mirus parašytas, 1603 m. Vilniuje Jono Karcano spaustuvėje išleistas Jono Kimbaro kūrinys *Funebria*. Lanza, ištyrinėjęs Izabelę Bonarelli mininčius italų istorinius šaltinius, konstatuoja, kad jie atrodo nesuderinami su lietuviškaisiais šaltiniais, visų pirma su Kimbaro kūrinyje pateikiamomis žiniomis. Sugretinęs įvairaus pobūdžio dokumentus, nustatęs netikslumus ir skirtingas svarbių įvykių versijas, tyrėjas pateikia, jo paties žodžiais, nelabai toli nuo istorinės situacijos esantį Bonarelli šeimos genealoginio medžio vaizdą. O Živilė Nedzinskaitė aktualizuoja Jono Kimbaro *Funebria*, aptaria jo parašymo aplinkybes, autoriaus asmenybę, dėmesio skirdama ir užsakovui Teodorui Lackiui bei adresatei Izabelei Bonarelli. Iki šiol tyrėjų dėmesio nesulaukęs Kimbaro kūrinys pirmą kartą detalai analizuojamas kaip svarbi LDK gedulinės raštijos dalis, atitinkanti žanro kanonus, tačiau ir išsiskirianti iš kitų tokio pobūdžio kūrinių: mirusiosios broliams skirta dedikacija ir ypatingu teksto jautrumu, emocionalumu, dėmesiu paslaptinai asmeninei istorijai, prie kurios prisilieti leidžia nežinotų faktų ir prielaidų atskleidžiantys Lanzos ir Nedzinskaitės straipsniai. Lauksime pasirodant ir kūrinio publikacijos su vertimu.

Pristatydami ankstesnįjį, 49-ąjį numerį, dedikuotą lietuviškajai „jėzuitikai“, žadėjome į jį nespėjusius straipsnius publikuoti vėliau. Kita vertus, sunku

būtų įsivaizduoti jubiliejinį numerį be jėzuitų raštijos paveldo tyrimų – ši kartą juos tęsia Liudo Jovaišos ir Viktorijos Vaitkevičiūtės straipsniai. Jovaišos straipsnis atveria daugeliui visiškai nežinomą epistolinės medžiagos klodą – Jėzaus Draugijos Romos archyve saugomą, iki šiol specialiai netyrinėtą XVII a. – XVIII a. vid. Ordino generolo korespondenciją. Laiškai, kurių adresatai arba adresantai buvo LDK piliečiai, apžvelgiami teminiu principu, išskiriant padėkos, prašymo, užuojautos pareiškimus, rekomendacijas, prašymus tarpininkauti ir t. t. Tyrimas atskleidžia jėzuitų ir įvairių LDK visuomenės atstovų abipusių interesų sampynas bei bendravimo modelius, išryškina Draugijos generalinio vyresniojo diplomatiškumą, papildo biografinę informaciją apie kai kuriuos istorijos veikėjus. Vaitkevičiūtės straipsnis supažindina su Lietuvos jėzuitų provincijolo Jurgio Barščo (1677–1743), kurio studijų metų kūryba dabar jau pažįstama iš 1695 m. Kražių rankraščio, proginiais pamokslais lenkų kalba, rašytais ir sakytais pirmoje XVIII a. pusėje. Barščo pamokslus, pasak straipsnio autorės, galima laikyti pavyzdiniais – tekstams būdinga aiški struktūra, pamokslininko pasitelkta ornamentika neužgožia tikėjimo mokymo. Barokinės retorikos tradicijos laikomasi, bet atsisakoma alegorinių vingrybių, pamokslai neperkraunami vaizdais, žmogaus menkumas, jo laikinumas perdėtai nedramatizuojami, keliama ir šiaurinio kasdienio gyvenimo svarba.

Publikacijų skyrelyje skelbiamas visas Leipcige 1538 m. pasirodęs 16 puslapių leidinys, skirtas tų metų vasario 18 d. Poznanėje mirusiam vyskupui Jonui iš Lietuvos kunigaikščių, su paraleliniu tekstų vertimu į lietuvių kalbą bei komentarais. Ši S. C. Rowello parengta publikacija papildo ir tarsi pratęsia pirmąjį numerio straipsnį ir kartu su juo bus parankinė medžiaga visiems Renesanso pradžios Lietuvoje tyrėjams. Išlikęs tik vienas skelbiamo senojo spaudinio egzempliorius. Pagrindinis knygelės tekstas – Stanislovo Čarnio Chroščieskio eleginiu distichu parašytas 156 eilučių *Epicedijas*, kurį papildo prozinė dedikacija ir smulkesni poetiniai paratekstai. Tai pirmas toks spaudinys, skirtas LDK didikui (nors ir tuometiniam Poznanės vyskupui) ir vien jau tuo svarbus ankstyviausios XVI a. Lietuvos raštijos kontekstui. Čia pat įvardiname straipsnyje remiantis šaltiniais aptariamos ir Jono ingresso į Poznanės vyskupo sostą, gyvenimo pabaigos aplinkybės bei pasekmės, parodyta jam pomirtinė pagarba. Išsamiai pristatomas ir pats mažai žinomas vyskupo atminimą įamžinęs literatūrinis paminklas.

Recenzuojama Iljos Lemeškino nauja monografija apie Pranciškaus Skorinos portretą, revizuojanti ir pataisanti daugelį iki šiol gajų klaidingų interpre-

tacijų, suteikianti pluoštą naujų žinių. 550 m. jubiliejų nuo Skorinos gimimo galime minėti būtent dėl to, kad Lemeškinas portrete išvelgė chronograma įrašytus Skorinos gyvenimo metus ir taip buvo nustatyta, jog jis turėjęs gimti 1470 m. Monografijos recenzija, kurią parašė Pranciškaus Skorinos tyrimų laboratorijos Prancūzijoje vadovė Olga Šutova, publikuojama anglų kalba. O lietuvių kalba Lemeškino monografija gana plačiai referuojama „Anotacijų“ rubrikoje. Šiais tekstais žurnalo numeris prisideda prie Skorinos palikimo tyrimų aktualinimo, minint garsiojo LDK humanisto, spaudos pradininko jubiliejinius metus.

Kitomis anotacijomis pristatomi fundamentalūs 2020-aisiais pasirodę senosios literatūros tyrėjų parengti šaltiniai: Dariaus Antanavičiaus ir Živilės Nedzinskaitės išpūdingai parengtas ir išleistas didžiulio Kražių rankraščio originalas su visais reikiama moksliniais priedais ir Jolitos Liškevičienės sudarytas Mikalojaus Kristupo Chaleckio embleminių meditacijų knygų leidimas su tyrimais ir vertimais. „Miscellanea“ rubrikoje Mintautas Čiurinskas pastebi apvalią 500 metų sukaktį nuo popiežiaus nuncijaus Zacharijo Fererio vizito Vilniuje 1520 m. rudenį, kai buvo parašyta šv. Kazimiero biografija bei kiti tekstai. Viename iš jų, raginančiame Lietuvoje neužsikrėsti Liuterio erezija, aptikus apeliavimą į Lietuvos vyskupų ir kunigų sąžinę, bandoma paankstinti ir „sąžinės atradimo Lietuvoje“ datą, kartu polemizuojant su Dainora Pociūte, kitados savo tyrimuose akcentavusia šios sąvokos svarbą Abraomo Kulviečio „Tikėjimo išpažinime“ (1543).

Nors mokslinių įvykių šiais metais sumažėjo, rudenį jau įgudome konferencijas ir seminarus kelti į nuotolinę erdvę, tarp jų – lapkričio pradžioje įvykusius Sarbievijui bei senajai Lietuvos poezijai dedikuotus XX Jurgio Lebedžio skaitymus. Renginius prisiminti padės „Kronikos“ skyrelis. Galime dar pasidžiaugti, kad po gero pusmečio pertraukos grįžta, kol kas virtualiu formatu, atnaujintasis Senosios literatūros seminaras, kurio pirmtakas kadaise įkvėpė ir mūsų žurnalo idėją. Ir toliau dalykimės tyrimų teikiamu džiaugsmu, tegu atradimai atsveria kitoniškas patirtis.

ONA DILYTĖ-ČIURINSKIENĖ
Vilnius, 2020 m. gruodžio 31 d.

Foreword

Almost 30 years have passed since the beginning of the series *Senoji lietuvių literatūra* (Early Lithuanian Literature). In 1992, the first volume *Senosios literatūros žanrai* (Genres of Early Literature) was published under the auspices of the steering group of the Early Literature Seminar, which was launched in 1990. In the foreword, the editorial board (Juozas Girdzijauskas, Ingė Lukšaitė and Algis Samulionis) stated the need for taking a fresh look at ‘the process of early literature in Lithuania’, the need for ‘a deeper understanding of its regularities and specifics, of the peculiarity and significance of individual creators and literary monuments’, and the aim to ‘form and educate a new generation of scholars’.¹ The first publication was based on papers read at the Early Literature Seminar and the work carried out at the institute. The topics covered a wide range of genres, works and cultural contexts, and the authors of the articles and publications included Eugenija Ulčinaitė, and the scholars and doctoral students Rasa Jurgelėnaitė, Dainora Pociūtė, Eglė Patiejūnienė, Artūras Tereškinas and others, who were still very young at the time. Many of these texts radiate an air of novelty, the joy of discovery, and a desire to look at phenomena from a more problematic or provocative point of view. Looking back with hindsight, we can conclude that some of the discussions and assumptions expressed in the seminars have stood the test of time, and others perhaps less so, but the significance of that ‘beginning of the beginning’ is undeniable. In addition, the authors and compilers of the first volume took an idealistic approach, defining the study of early texts as ‘the joint task of all Lithuanian literary scholars and cultural historians’, while ‘the object of the publication’ has remained essentially

---

¹ *Senosios literatūros žanrai*, ed. by Rasa Jurgelėnaitė (*Senoji Lietuvos literatūra*, vol. 1), p. 7.

unchanged: 'the early literature of Lithuania, both in Lithuanian and in other languages'.²

Today we are pleased to present the 50th issue of *Senoji Lietuvos literatūra*! As the pandemic year continues, the journal, which celebrates its 50th anniversary, is multilingual, and identifies interesting sources and the latest research.

The first article in this issue is a study by S.C. Rowell of a bishop of Vilnius, whose life from the outset had many features of an educated Renaissance nobleman. The role of this historical figure in our culture is little known. He died in 1538 as bishop of Poznań, but was buried in Vilnius – the firstborn (albeit illegitimate) son of Sigismund the Old, known for considerable reason in the literature of his age as prince (*princeps*). In Autumn 1519 well into his twenty first year John of the Lithuanian Dukes became bishop of Vilnius and sat upon the most important Lithuanian episcopal throne for almost 17 years. It was during his time as bishop that the first Statutes of the Diocese of Vilnius were drafted and published in print (1528). The printed edition of these Statutes includes an epigram in praise of the ideal bishop of Vilnius by a young poet, and later cardinal, Stanislaus Hosius (republished here in an appendix with a Lithuanian translation). Bishop John's time saw many cultural 'firsts' in the life of the Lithuanian Church and State. Some of these developments are discussed in this study devoted to the cultural patronage of John of the Lithuanian Dukes.

Darius Antanavičius' article provides a wealth of new knowledge and insights into the circumstances, sources and influences behind the writing of the *Panegyricus* by Basilius Hyacinthius, a Lithuanian from Vilnius, which was published in Padua in 1580. Having examined the structure of the poem, convincingly revealed its sources, and compared it with two other works (by Daniel Hermann and Samuel Wolff) commemorating the retaking of Polotsk, the author concludes that all three authors relied mainly on official printed information, and that their works are more or less of the same value from a literary point of view, not masterpieces, but in line with the trend at the time for neo-Latin writing. However, according to Antanavičius, Basilius Hyacinthius' work stands from the others by its obvious desire to emphasise the contribution of the Lithuanian nobility to the recapture of Polotsk.

---

² *Ibid.*

An article by Sergei Temchin addresses the problem of the two Ruthenian translations of *Lucidar*, a Czech book that was popular in the Middle Ages. The textual analysis is aimed at determining when and where the earliest Ruthenian translation, which is known only from a single copy (in the seventeenth- and eighteenth-century Cyrillic Rakoshin collection), was made. This intriguing study tells us why the translation is dated to around the middle of the sixteenth century, and what place name in the Ruthenian translation allows us to associate it with the Orthodox Ruthenian lands in the kingdom of Hungary or Poland, or with individual communities.

Asta Vaškeliėnė presents an eighteenth-century occasional text, a bilingual epithalamium published on the occasion of the wedding of Karol Stanisław Radziwiłł and Teresa Karolina Rzewuska, which took place in 1764. It consists of two separate pieces: an epithalamium dedicated to the couple in Latin, and an epithalamium dedicated to the bride in Polish. The analysis reveals differences in the content, style and composition of epithalamia written in different languages for the same occasion, and puts them in the context of similar works: bilingualism of this kind was a characteristic of occasional literature. According to Vaškeliėnė, the Latin work conveys vividly the bustle of the coming celebration, while the Polish one provides information about details of the celebration.

The personality of the Italian noble Isabella Bonarelli-Laczki, and the work *Funebria* by Ioannes Kimbar, written after her death and published in 1603 in Vilnius by Jan Karcan's printing house, link the articles by Stefano M. Lanza and Živilė Nedzinskaitė. After studying Italian historical sources with references to Isabella Bonarelli, Lanza suggests that they seem to be incompatible with the Lithuanian sources, and above all with the information contained in Kimbar's work. Having collated various documents and identified inaccuracies and different versions of important events, the scholar presents a picture of the genealogical tree of the Bonarelli family, which, in his words, is not far removed from the historical situation. Meanwhile, Živilė Nedzinskaitė focuses on Ioannes Kimbar's *Funebria*, discusses the circumstances of its creation and the author's personality, and also looks at Theodor Laczki, who commissioned the work, and the addressee Isabella Bonarelli. Kimbar's work, which has not attracted the attention of scholars so far, is analysed in detail for the first time as an important part of the funereal literature of the Grand

Duchy of Lithuania, which complies with the canons of the genre, but at the same time stands out from other works of this kind by the dedication to the brothers of the deceased, by its extraordinary tenderness and emotion, and by its emphasis on a mysterious personal story, which is brought out in the articles by Lanza and Nedzinskaitė, revealing yet unknown facts and assumptions. We look forward to the publication of this work, along with a translation.

When introducing the previous, 49th, issue devoted to Lithuanian 'Jesuitica', we promised to include articles on the topic in later issues. In this issue, the research on Jesuit writing continues in the articles by Liudas Jovaiša and Viktorija Vaitkevičiūtė. Jovaiša reveals a layer of epistolary material that is completely unknown to many people: the correspondence of the Superior Generals of the Order in the seventeenth to the mid-eighteenth century, which is kept in the archives of the Society of Jesus in Rome, and has not yet been researched. Letters whose addressees or authors were citizens of the Grand Duchy of Lithuania are reviewed thematically, distinguishing letters of thanks, requests, condolences, recommendations, requests for mediation, and so on. The study reveals the complexity of the mutual interests and patterns of communication between the Jesuits and various members of the society of the Grand Duchy of Lithuania, it highlights the diplomatic activity by the Superior General of the Society, and adds to the biographical information we have about some historical figures. Vaitkevičiūtė presents the occasional sermons by the Lithuanian Jesuit provincial Jurgis Barščas (1677–1743), which he wrote and gave in Polish in the first half of the eighteenth century. The work he wrote as a student is known from the 1695 Kražiai manuscript. According to the author of the article, Barščas' sermons can be regarded as exemplary texts: they have a clear structure, and the ornamentation he applied does not obscure the teaching of the faith. Although Barščas respected the Baroque rhetorical tradition, he abandoned allegorical flourishes, and did not overload his sermons with imagery. He did not dramatise the insignificance of the human or his transience, and emphasised the importance of everyday life.

In the publication section of this issue we provide a full re-edition of sixteen-pages of a pamphlet, issued in Leipzig in 1538 devoted to the memory of Bishop John of the Lithuanian Dukes who died on 18 February 1538 in Poznań. The text is accompanied by a Lithuanian translation and a commentary. This publication by S.C. Rowell complements and extends the

first article of this issue and provides useful material for all students of the early Renaissance in Lithuania. Only one copy of this pamphlet is known to survive in the Russian National Library in St Petersburg. The main text in the publication is an Epicedion by Stanisław Czarny Chrościeski – 156 lines of elegiac couplets, complemented by a prose address to his patron and several smaller verse paratexts. This is the first known such printed text devoted to a Lithuanian nobleman (albeit the then bishop of Poznań) and for this reason alone it has an important place in the context of early-sixteenth-century Lithuanian literature. An introductory article based on mostly unpublished original sources discusses Bishop John's ingress into his Poznań diocese, the circumstances surrounding his death and its immediate aftermath along with the respects paid to the deceased prelate. The literary commemoration of the bishop's life is also presented in some detail.

This issue presents a review of Ilya Lemeshkin's new monograph about a portrait of Francysk Skaryna, which corrects numerous persistent misinterpretations, and provides a wealth of new information. The review by Olga Shutova, the director of the Laboratory of Francysk Skaryna Studies, is published in English. The annotation section presents sources prepared by scholars in early literature in 2020, and the aforementioned monograph by Ilya Lemeshkin dedicated to the 550th anniversary of the birth of Skaryna. In the *Miscellanea* section, Mintautas Čiurinskas notes and discusses the 500th anniversary of the visit to Vilnius by Zacharias Ferreri, the papal nuncio, in the autumn of 1520, when a biography of St Casimir and other texts were written.

Although the number of research events has fallen this year, last autumn we were quite good at bringing conferences and seminars into the virtual space. Among our virtual events, mention should be made of the 20th Jurgis Lebedys Readings in early November. They were dedicated to Sarbievius and early Lithuanian poetry. Other events can be found in the 'Chronicle' section. We are happy that the renewed Early Literature Seminar, whose predecessor once inspired the idea for our journal, is returning in virtual format. Let us keep sharing the joy of research, and may our discoveries outweigh our other experiences.

ONA DILYTĖ-ČIURINSKIENĖ

Vilnius, 31 December 2020